

ÖZET

Demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları olan siyasi partiler, demokratik sistemlerde hayati önemi haiz siyasi işlevler yerine getirmektedirler. Temsili demokrasi siyasi partiler eliyle gerçekleştiği gibi, çağdaş demokrasinin mümeyyiz vasfı olan “çoğulculuk” ilkesi de ancak siyasi partiler marifetiyle hayat bulmaktadır. Bu nedenle çağdaş demokrasiler, “siyasi partiler demokrasisi” olarak da adlandırılmaktadır. Ancak, bütün özgürlükler alanı olduğu gibi siyasi örgütlenme ve faaliyet özgürlüğünün de sınırları vardır. Şiddete başvurmak ya da şiddeti politik bir araç olarak kullanmak, bu özgürlüğün sınırını oluşturmaktadır. Bunun dışındaki sınırlamalar demokratik siyasetle, siyasal çoğulculukla ve siyasi parti özgürlüğüyle bağdaşmamaktadır.

Türkiye siyasi tarihinde siyasi yelpazenin her kanadında yer alan sayısız siyasi parti kurulmuştur. Bu siyasi partilerin önemli bir kısmının varlığı, siyasetin kendi doğal akışı sonucu kendiliğinden değil, dışarıdan yapılan müdahalelerle sona er(diril)miştir. Türkiye siyaset geleneği ve tarzının muhalefete olan tahammülsüzlüğü, çoğulculuk karşıtı, tekçi siyaset anlayışı, muhalif siyasi partilere yönelik çeşitli baskıların uygulanmasına ve siyasi partilerin sık sık kapatılmalarına yol açmıştır.

Tek-partili cumhuriyet döneminde yaşanan iki başarısız girişimin ardından, İkinci Dünya Savaşı sonrasında çok-partili siyasi hayata geçildikten sonra birçok siyasi parti kurulmuş; bunlar içerisinde Demokrat Parti 1950 seçimlerinde iktidara gelmiştir. Bu Parti içerisindeki bir grubun ayrılarak kurduğu “Millet Partisinin” ise, kısa süren siyasi hayatına mahkeme kararıyla son verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Demokrasi, Temsili Demokrasi, Siyasi Partiler, Siyasi Partilerin Kapatılması, Militan Demokrasi, Demokrat Parti, Millet Partisi, Millet Partisinin Kapatılması.

ABSTRACT

Political parties, which are the indispensable elements of democratic political life, fulfill the political functions of vital importance in democratic systems. Representative democracy is carried out by political parties, also the principle of pluralism, which is the characteristic of contemporary democracy, comes to life only through political parties. Therefore contemporary democracies is also called, "political parties democracy". However, as with all freedoms, there are limits to freedom of political organization and action. Using violence or using violence as a political tool constitutes the limit of this freedom. Other than these limitations are incompatible with democratic politics, political pluralism and political party freedom.

In Turkey's political history numerous political parties has been established in each wing of the political spectrum. The existence of a significant part of these political parties has not ended as a result of the natural flow of politics, but with the interventions by outsiders. Turkey's intolerance of political opposition to the tradition and style, anti-pluralism, monistic understanding of politics leads to the implementation of various pressures on opposition political parties and frequent closure of political parties.

After two unsuccessful attempts during the one-party republic, after the World War II, many political parties were formed after the multi-party political life; within these parties, Democratic Party came to power in the 1950 elections. The, "National Party" which was formed by the separation of a group within Demokratic Party, ended its political life with a court decision.

Keywords: Democracy, Representative Democracy, Political Parties, Closure of Political Parties, Militant Democracy, Democratic Party, Nation Party, Clousure of National Party.